

Spis treści

Wstęp	9
Wprowadzenie. Między Warszawą a Petersburgiem (1878–1914)	17
1. Atmosfera domu rodzinnego. Poszukiwanie własnej drogi zawodowej.	17
2. Pierwsze redaktorskie doświadczenia.	21
3. Petersburski „Kraj”	24
4. Wobec programu ideowego Romana Dmowskiego	41
5. Podczas wojny rosyjsko-japońskiej (1904–1907)	62
6. Współudział w powstaniu Stronnictwa Polityki Realnej i jego ideowego oblicza.	67
7. W redakcji warszawskiego „Słowa” (1906–1914)	78
8. Praca informacyjna i społeczna	90
9. W Towarzystwie Popierania Pracy Społecznej.	94
 Rozdział I. W świetle wydarzeń I wojny światowej. Okres lożański (1914–1917)	
1. Wśród szwajcarskiej Polonii.	101
1.1. Charakterystyka środowiska	101
1.2. U Paderewskiego w Riond-Bosson	104
1.3. W atmosferze wzajemnej nieufności	108
1.4. Zainteresowanie dyplomacji francuskiej kwestią polską.	113
1.5. Strategia dialogu z Rosją	115
2. W Komitecie Veveyskim.	119
2.1. Powołanie Komitetu Pomocy Ofiarom Wojny	120
2.2. Między polityką a filantropią.	123
2.3. Akcja zakładania komitetów lokalnych	125
2.4. Afera wokół ambasadora rosyjskiego w Paryżu Aleksandra Izwołskiego.	128
2.5. Polityczna wizyta Erazma Piltza w stolicy Francji	132
2.6. Zabiegi Henryka Sienkiewicza o utrzymanie filantropijnego charakteru Komitetu Veveyskiego	140
3. Redakcja <i>Petite encyclopédie polonaise</i>	145
3.1. Akcja informacyjno-propagandowa o Polsce w krajach Europy Zachodniej	145
3.2. Dyskusje nad pomysłem Erazma Piltza dotyczącym wydania polskiej encyklopedii w Szwajcarii	147

3.3. Spory o ideowo-polityczne oblicze encyklopedii lozańskiej	155
3.4. Trudności organizacyjne i redaktorskie	169
3.5. Starania o zachowanie ciągłości finansowania prac redakcyjnych	178
3.6. Obiektywizm haseł a rusofilskie naleciałości redaktora Piltza	182
3.7. Prawa autorskie i udział w zyskach	185
4. Twórca Centralnej Agencji Polskiej w Lozannie	193
4.1. Polskie agencje informacyjne za granicą	193
4.2. Tworzenie podstaw organizacyjnych i finansowych Centralnej Agencji Polskiej	197
4.3. Formowanie kształtu ideowego Agencji lozańskiej	199
4.4. Udział Erazma Piltza w powołaniu Centralnej Agencji Polskiej	203
4.5. Niechęć przedstawicieli NKN-u do inicjatyw Erazma Piltza	209
4.6. Centralna Agencja Polska według wizji Erazma Piltza	216
5. Działalność dyplomatyczna od 1916 r. do ostatnich dni caratu	233
5.1. Utworzenie tajnego Koła Politycznego w Lozannie w 1915 r.	235
5.2. Kontakty z przedstawicielami rosyjskich poselstw na Zachodzie i francuskiego MSZ-etu	242
5.3. Krytyka polityki rosyjskiej wobec Polaków i programu politycznego Pawła Milukowa	252
5.4. Misja dyplomatyczna w Rzymie	272
 Rozdział II. W drodze do rokowań pokojowych. Okres paryski (1917–1919)	
1. Zabiegi o utworzenie Armii Polskiej we Francji	285
1.1. Pierwsze próby utworzenia Armii Polskiej	285
1.2. Polityczne przesłanki powstania polskiej siły zbrojnej	289
1.3. Reakcje na dekret rządu francuskiego o utworzeniu Armii Polskiej we Francji	297
1.4. Stanowisko Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu, w sprawie kształtu Armii Polskiej	302
1.5. Rekrutacja do wojska i starania o uzyskanie uprawnień konsularnych	307
2. Taktyka rozmów z zachodnimi sojusznikami i Rosją	317
2.1. W oczekiwaniu na stanowisko Rządu Tymczasowego	317
2.2. Proklamacja rosyjska w sprawie Polski i jej przyjęcie przez sojuszników	321
2.3. Zmiany w koncepcji politycznej Erazma Piltza	324
2.4. Naciski na dyplomację francuską i angielską	326
3. Praca w Komitecie Narodowym Polskim	331
3.1. Projekt organizacji biura przyszłych prac kongresowych	332
3.2. Pogląd na formę i strukturę KNP	334
3.3. Skład personalny KNP	338
3.4. W organizacyjnej strukturze KNP	348

3.5. Zabiegi o polityczne znaczenie KNP w kraju	354
3.6. O pozycję polityczną wśród państw sprzymierzonych	362
3.7. Pomiędzy ententą a krajem	369
3.8. Koncepcje terytorialne przyszłej Polski.	383
3.9. Podczas konferencji pokojowej w Paryżu	400
 Rozdział III. W służbie II Rzeczypospolitej (1919–1929)	
1. Na placówce w Belgradzie	415
1.1. Okoliczności objęcia pierwszej placówki dyplomatycznej	415
1.2. Cele polityczne misji Erazma Piltza w Belgradzie	418
1.3. Przeciwdziałanie agitacji rosyjskiej	424
2. Administracyjny epizod. Na stanowisku wiceministra spraw zagranicznych	431
2.1. W przededniu III powstania śląskiego	431
2.2. Reakcja Erazma Piltza na wybuch powstania	433
2.3. Włoski epizod powstańczy i dymisja wiceministra spraw zagranicznych Erazma Piltza	438
3. Zabiegi o zawarcie polsko-czechosłowackiego porozumienia.	445
3.1. Nieudana próba objęcia funkcji posła w Pradze	447
3.2. Delegat w randze ministra pełnomocnego przy poselstwie polskim w Paryżu.	452
3.3. Gorycz dyplomatycznej klęski.	461
3.4. Misja w Pradze.	463
3.5. Polsko-czeskie negocjacje w Warszawie.	470
3.6. W roli dyrektora Departamentu Politycznego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych ..	474
3.7. Ku Małej Entencie. Powrót do koncepcji zbliżenia polsko-czechosłowackiego.	478
3.8. Wobec traktatu ryskiego	481
3.9. Na posterunku poselskim w Pradze.	484
3.10. Spór o Jaworzyńską Spisną.	492
3.11. Konsultant do spraw politycznych w MSZ-ecie	517
4. Po przejściu na emeryturę. Aktywność na polu dyplomacji, w życiu politycznym i publicystyce	523
4.1. Współpraca z ambasadą polską w Paryżu	523
4.2. Na stałe w Warszawie.	528
4.3. Wśród dawnych realistów	529
4.4. Powrót do publicystyki	535
4.5. Aktywność publicystyczna Erazma Piltza po przewrocie majowym.	540
4.6. Ostatnie pożegnanie	561
Zakończenie	565
Bibliografia	571